

27 ta' Gunje, 1953.

Imballet:

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Fitt., LL.D.

Il-Pulizija *versus* Anġlu Grima (7)

**"Finance Defence Regulations, 1942" — Preskrizzjoni —
Certifikat tal-Gvernatur — Appell — Reg. 23 (c)
tal-Government Notice nru. 214 ta' l-1952.**

Fil-każ tar-reati taht il-"Finance Defence Regulations" ta' l-1942, il-legislatur stabbilizza terminu preskrizzjonali speċjali ta' tliet xhur, b'"dies a quo" speċjalment rimess għall-opinjoni tal-Gvernatur; salva din id-differenza fit-terminu u fid-"dies a quo", id-dispożizzjoni tal-liġi relativa hija dispożizzjoni ordinarja ta' preskrizzjoni ta' l-azzjoni kriminali; b'dan illi l-Prosekuzzjoni għandha mezz speċjali ta' prova konkluziva dwar it-terminu preskrizzjonali, konsistenti dana l-mezz fiċ-ċertifikat tal-Gvernatur.

Sakemm ma jijix sollevat l-incident ta' l-improponibilità ta' l-azzjoni minhabba d-dekors taż-żmien, ma hemmx in-necessità li l-Prose-

kuzzjoni tagħmel il-prova li tippermettilha l-ligi per mezz ta' ċertifikat tal-Gvernatur; imma malli tiġi sollevata dik l-eċċezzjoni, jitnissel fil-Prosekuzzjoni d-dritt li tipprevali ruħha mill-prova li tippermettilha l-ligi, jiġifieri t-ċertifikat tal-Gvernatur. U jekk dan l-incident jiġi sollevat l-ewwel darba fl-appell, il-Prosekuzzjoni tista' tipproduci dak iċ-ċertifikat uki fl-appell, avolja sa dak il-mument il-Prosekuzzjoni ma tkunx għada ppruvat, per mezz ta' dak iċ-ċertifikat, li l-proċeduri nbiew fi żmien tliet xhur mid-data li fiha kien hemm provi sufficjenti, fl-opinjoni tal-Gvernatur, biez jiġġustifikaw il-proċeduri.

Il-Qorti, — Fuq l-incident verbalizzat fol. 91 ;

Wara li semgħet l-argumenti ;

Ikkunsidrat ;

Fl-aħħar stadju ta' dan l-appell, meta l-kawża waslet sabiex tiġi rinvijata għad-deċiżjoni, id-difiża ssollevat il-pont illi l-Prosekuzzjoni ma ppruvatx li l-proċeduri saru fi żmien tliet xhur mid-data li fiha kien hemm provi sufficjenti, fl-opinjoni ta' l-Eċċellenza Tiegħu l-Gvernatur, biex jiġġustifikaw il-proċeduri ;

Dan il-pont, hekk sollevat mid-difiża, hu bażat fuq id-dispost tar-regolament 23 (c) (6) tar-Regolamenti maħruġa bil-Government Notice 214 ta' l-1942, li, flimkien mal-para. (5) ta' qablu, iġġid hekk : —

“(5) Subject as provided in para. (6) of this regulation, the provisions of the Criminal Code (Chapter 12) shall apply to all proceedings instituted for an offence against any of these Regulations” ;

“(6) Notwithstanding any provision contained in the Criminal Code (Chapter 12), as made applicable to these Regulations by the preceding paragraph of this regulation, any proceedings against any person in respect of an offence against these Regulations may not be commenced at any time later than three months from the date on which evidence sufficient, in the opinion of the Governor, to justify a prosecution for the offence, comes to the knowledge of the Governor.....” ;

“For the purposes of this paragraph a certificate of the

(*) Ara sentenza fl-meritu, Appell Kriminali 7. 11. '53 (publikata).

Governor as to the date on which such evidence as aforesaid comes to the knowledge of the Governor shall be conclusive evidence thereof";

Id-difiza ssostni illi l-produzzjoni ta' dan id-ċertifikat hi kondizzjoni "sine qua non" tal-bidu tal-proċeduri, u illi ċertifikat tal-Gvernatur ma hux produċibili f'dan l-istadju ta' l-appell, għax jimplika distruzzjoni tal-provi ġa eżistenti;

Il-Qorti taħseb illi d-difiza spustat il-kwistjoni, li għandha tiġi riżoluta bla diffikultà malli titqiegħed fuq il-bażi vera tagħha;

Ir-regolament fuq imsemmi, numru 23 (c), fil-para. (5) jibda biex jirrendi applikabili għall-proċeduri taht l-istess regolamenti d-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi Kriminali. Post dawn id-dispożizzjonijiet hemm anki dawk dwar il-preskrizzjoni ta' l-azzjoni kriminali fl-art. 682 et seq. Għalhekk fil-para. (6), biex jiġi evitat li għal dawn il-proċeduri taht dawn ir-regolamenti jkun applikabili d-dispożizzjonijiet ġenerali tal-Kodiċi Kriminali dwar il-preskrizzjoni, ingħad li, non ostanti d-dispost tal-para. (5), li għamel applikabili ġeneralment id-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi, f'dan il-każ il-proċeduri ma setgħux isiru wara ċertu żmien speċjali kif fuq indikat;

Dan juri ċar li dak li sar hu sempliċement dan. Il-legislatur, fil-każ ta' dawn ir-reati taht dawn ir-Regolamenti, minflok ma halla applikabili t-termini preskrizzjonali ordinarji tal-Kodiċi, stabbilixxa terminu speċjali ta' tliet xhur, b'"dies a quo" speċjalment rimess għal-opinjoni tal-Gvernatur;

Għalhekk hu ovvju li, salva dina d-differenza tat-terminu u tad-"dies a quo", ninsabu quddiem dispożizzjoni ordinarja ta' preskrizzjoni ta' l-azzjoni kriminali;

Meta l-ligi riedet timponi "kondizzjoni" għall-prosegwibilità ta' l-azzjoni, allura esprimiet ruħha ben diversament; kif għamlet fl-art. 72 (1) tal-Kap. 60 Ediz. Riv., u fl-art. 11 tal-Kap. 82 ibidem;

Issa, il-Government Notice fuq imsemmija kkonċediet lill-Prosekuzzjoni mezz speċjali ta' prova konklużiva dwar it-terminu preskrizzjonali — id-ċertifikat tal-Gvernatur;

Fil-każ in ispeċje, la d-difiza ma ssollevat, u lanqas il-

Qorti ma pprospettat, l-inċident tal-pretiża serotinità ta' l-azzjoni; u kien biss fl-aħħar seduta quddiem din il-Qorti, meta l-kawża k'enet sejra tkun rimessa għad-deċiżjoni, li d-difiża ssollevat l-eċċezzjoni ta' l'improponibilità ta' l-azzjoni minhabba d-dekors taż-żmien;

Għalhekk hu logiku li jingħad li kien issa li nholqot fil-Prosekuzzjoni n-neċessità li ggħib il-prova li l-ligi tippermettilha li tagħmel permezz ta' ċertifikat tal-Gvernatur, għaliex qabel ma għe ssollevat l-inċident ma kienx hemm din in-neċessità; appunta, kif fil-każijiet l-oħra ordinarji ta' kuljum, il-Prosekuzzjoni ma tibdiex biex tidhol "ma te proprio" fil-kwistjoni tat-terminu li fih għet proposta l-azzjoni, imma tidhol fil-meritu, anmenokkè d-difiża ma tissollevax dik il-kwistjoni, jew ma tipprespettahiex il-Qorti;

Malli d-difiża, f'dan il-każ, issollevat l-eċċezzjoni fuq unsemmija, tnissel fil-Prosekuzzjoni d-dritt li tipprevalixxi rehha mill-prova li tippermettilha l-ligi, u joè ċertifikat tal-Gvernatur. Dak l-ċertifikat jista' jkun kontra jew favur id-difiża jew il-Prosekuzzjoni. Fih, infatti, il-Gvernatur jiddikjara d-data li fiha hu kien jaf bi provi suffiċjenti; jekk hejn dik id-data u d-data tal-bidu ta' dawn il-proċeduri għadew tliet xhur, allura l-eċċezzjoni tad-difiża tirnexxi, u ma tirnexxi fil-każ kuntrarju;

Fin-nota tagħha, id-difiża tgħid li mill-proċess jirriżulta li kien hemm provi suffiċjenti f'data aktar li hemm minn tliet xhur mill-bidu tal-proċeduri. Dan jista' biss ifisser li, jekk verament hu hekk, allura d-data li jiddikjara l-Gvernatur tkun aktar li hemm minn tliet xhur mill-bidu tal-proċeduri, favur id-difiża; imma ma jfisserx li l-Qorti għandha tippriva l-Prosekuzzjoni mill-mezz li tagħtiha l-ligi sabiex tiġi stabbilita d-data li minnha għandhom jibdew it-tliet xhur;

Għalhekk din il-Qorti tiddirimi l-inċident billi tippermetti lill-Prosekuzzjoni li tipproduċi ċertifikat unsemmi fit-termini sub-paragrafu tal-paragrafu (6) tar-regolament 23 (1) fuq unsemmi;

Dan iċ-certifikat għandu jigi prodott b'nota bil-visto tad difensuri mhux aktar tard mill-15 ta' Awissu 1953; u l-kawża tibqa' għad-deċiżjoni finali għall-5 ta' Settembru 1953.
